

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

A nép milliói nép nélkül.

Sok bajjal, visszaéléssel találkozunk uton-utfélen. A közéletben megdöbbentő visszasságokat fedezünk fel; a kormányzatokban sok hibát, bántó aránytalanságot látunk. Csak mélyére kell leszálnunk társadalmi életünknek és akkor menten szemünkbe ötlük az a sok gyarlóság, amelylyel minden lépésnél találkozunk, mely minden szempillantásunknál elének tárul. Felpezsdül az ember vére, lelkét nyomasztó harag tölti el, mikor látja a fájó sebet, amelyeket állami életünk intézői és vezetői eltérnek.

Azt a csomó milliót, amit az állam, engedelmessé az önfentartás parancsának, szív nélkül szedett be azoktól, akik keservesen keresik meg mindennapi kenyerüket — azt az adót sokszor a nép mellőzésével használják fel. Sok improduktív élvezeteket támogatnak azokból a keservesen összekuporgatott adófillérekéből. Ez nem igazság!

Ilyen, nagyrészt haszontalan módon kidobott pénzösszeg a színházakra költött milliók. Nagy igazságtalanság adót, tehát közös pénzt olyan célra, olyan intézmények támogatására költeni, amelyeknek az élvezetéből éppen azok vannak kizárva, akik megkeresték azokat a filléreket az államnak. Ha már felhasználják a közpénzeket ezen célra, tegyék meg úgy, hogy abból kizárva senki se legyen.

A fővárosi színházaknál, de különösen az Operaháznál valóságos pénzpazarlás folyik. Két-három millióba kerülnek évenként az államnak ezek a színházak.

Ezzel korántsem akarom kicsinyelni a színházak nevelő hatását és erejét. A művelődés hatalmas tényezői a színházak, de míg nyomor és szenvedés honol nemzetünk testében, míg százezer ajakról szál fel a keserűség és a fájdalom szivből jövő fohásza egy darab kenyérért, míg ezer és ezer ember könyezik a kor mostoha hasága felett, addig milliókat és mil-

liókat olyan intézményekre felhasználni, amelyekből a nép teljesen ki van zárva és a korgó és üres gyomrok meg nem telnek, melytől millió és millió ember sajgó sebei be nem gyógyulnak, be nem hegednek, minden, csak nem kormányzati bölcsesség.

Hogy bemutassam azt a pénzpazarlást, felemlitek egy pár operaházi fizetést. A napokban került kezembe az Operaház magánénekeseinek hiteles fizetési táblázata, melyből a következő adatokat merítettem. Neveket nem említek, de adataim valóságáról mindenki meggyőződhetik. Egy énekes kap 48.000, a másik énekesné 36.000, a harmadik 30.000, a negyedik 30.000, az ötödik 24.000, a hatodik 22.000, másik három ismét 22.000, egy újabb 20.000 koronát. De ezeken kívül egész légió azoknak a száma, akik 5—10.000 koronát kapnak évenként az államtól. Rengeteg pénz ez, melyért elvéve énekelnek egy-két órát a színházban.

Az államnak voltak ilyen célra 48 ezer és 36 ezer koronái? De annak a százezer hű magyar paraszt kivándorlásának a megakadályozására nem telik. Becsületes parcellázásra, földtehermentesítésre, munkáslakások építésére eddig nem volt egy árva fillér sem?

„Ja, a szegény ember az más! Az dolgozzon, amíg bír! Huzza az igát és szerezzé a vagyont addig, míg össze nem roskad, mint a fekete rabszolga. Ha azután megöregedett, ha már alaposan kihasználta és kinyomták a munkaerőt már belőle, akkor megtette kötelességét, akkor mehet. Ez a jutalom a becsületes munkáért, ez a köszönet, amiért egy emberöltőn át éhbéért dolgozott és vagyont, tőkét kovácsolt, szerzett, másnak?

Bizzunk azonban a jövőben. Majd ha millió és millió emberi szivben fog élni a szociális érzés, majd ha százezer lélekben talál viszhangot a mi szivünk dobbanása, akkor a keresztény szociálmusz szelleme el fogja tüntetni ezeket a vérző sebet, amelyek társadalmunk testén tátonganak.

Csak akkor lehet számítani arra, hogy a sebek behegedjenek, ha a kereszténység magasztos tanai ott fognak lobogni minden szivben, legyen az gazdag vagy szegény, legyen az ur vagy szolga. Előbb bajainkat nem tudja megérteni a társadalom, előbb be nem gyógyulnak mély sebeink, míg ujja nem születik ez a világ Krisztusban.

A tanító büne.

— Bezdán község figyelmébe. —

Bezdán, február 25.

Hosszu ideig üzött, titokban tartott, titkos, sötét, nehéz bűnről lebbent föl az elmult héten a lepel. Nap-nap után vártam azóta, hogy valamely ujság csak hozza s főlemlíti majd a szomorú tény való hírét; mert hiába csak: „semmi sincs oly finoman szöve az ég alatt, ami nem kerülne a napvilág elé; tény az is, hogy nem lehet véka alá rejteti ily dolgot; „non potest abscondi... civitas supra montem posita“. . . S ime, a minek közlését vártam a lapoktól a meggyalázó hír kipattanása óta, azt meghozta a „Magyarország“ f. évi február 25-iki száma, talán mintegy röstelkedve, s elrejtözve igénytelenül az apróbb napihirek rovatában. Pedig nem apró dolog ez, hanem egetverő szenzáció és porig lesújtó hír szomorú valósága, mely Bezdán nagyközségének és becsületesen gondolkozó és itélkező népének tisztességérzetét háborította föl, — mint mikor akár a porfelhőkkel teli orkán fölkarvarja a tenger mélységének különben csendesén folyó vizeit!

A bün.

A „Magyarország“ február 25. száma. „A tanító büne“ cz. alatt röviden ezt közli: Zomborból táviratozzák: Kis Pál róm. kath. nőtlen — községi iskolai — (ez a két szó nem volt a közleményben) tanító az iskolába járó 8—10 éves serdületlen leányok ellen bünös merényletet követett el. Kis P. ez üzelmeivel egész sereg kislányt rontott meg már hosszabb idő óta. Számos szülő az elvetemült tanító ellen bünfenyítő feljelentést tett. Kis Pált tegnap este megvasalva, csendőrfedezettel bekisérték a zombori ügyész ség fogházába. — Eddig a tudósítás!

Nem katolikus hanem községi.

Ténynek valóban konstatálható; sőt a maga megrázó, rideg valójában még borzasztóbb! Fejtessük csak kissé az esetet és származtassuk le azután a következtetést, a tanulságot!! — Első sorban meg

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszűnteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mínt hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárterekben — Árs övegenként 4.— koron.

kell jegyeznem, hogy a bezdáni iskolák mind községi iskolák, innen-onnan 35 éve, a 70-es évek elejétől.

Ime tehát, mily dicső gyümölcse ezen „nobilizált” községi iskoláknak. Róm. kath. felekezeti iskolánál az ily könnyen, ily mérvben, s ily hosszabb idő óta tűzött merénylet és gyalázkodás az ártatlan gyermekesereg ellen nem történhetett volna meg, már csak a szigorubb felügyelet tudásában sem.

Nem mondhatnám, hogy Bezdán község lelkészei az alvó pásztor szerepét vinnék; hisz gondos gonddal iparkodunk örködni az Ur ezen nyája fölött, s minden figyelés és örkömde dacára, az éjsötétjébe való ezen koromfekete bűnek csak egy hangja sem ütötte meg fülünket. A szülők sem tudták, a félrevezetett gyermekek sem szóltak, a bűnös impostornak pedig volt oka hallgatnia.

Igen, nem sejtették a szülők, hogy ily ragadozó farkasra bízzák ártatlan gyermekeiket, kiket az, butaságában és gonoszságában, lelket vesztő, vérszomjas tigris körömmel — már most mindannyiunk, egy egész községnek fájó sebére és bosszúságára — ragadozott, öldökött! S előbb a lelküket, azután a testüket! Vérlázító, borzalmas, iszonytató jelenség! Kiket az iskolákban, nem szűnő fáradsággal, mint szemünk fényét, a hitoktatás alkalmával ápoltunk, gondoztunk, tanítottunk, — tönkretesz egy magáról megfélemedezett községi iskolai tanító, — a mi jogos várakozásunk reménységét, a mi vetésünket az Ur szőlőjében, — s aranykalászok helyett koró aratásunk dija!

Fáj a szívem, sir a lelkem, hogy „ily” tényről kell beszámolnunk!

Mi nem tudunk erről, — s ép ezért felvetem a kérdést, tudott-e Kis Pál községi iskolai tanító dolgairól a helybeli, bezdáni iskolai igazgatóság? Tudott-e erről Molnár Ferencz helybeli községi iskolai igazgató avagy a községi iskolai tanítást? Föltételezzük legalább, hogy nem tudtak róla; mert, ha tudtak volna róla, s mégis hagyták volna ezt az emberbőrbe bujtatott farkast ily galád módon ragadozni, hallgatag elnézésükkkel könnyen bűnrészesesivé lehettek volna a dolognak, s ily főben járó ügynek!!

Várjuk férfias nyilatkozatukat, a melylyel már most a nyilvánosság előtt nem hallgathatnak el. Ki a színnel. Ne féljünk az igazságtól.

Nagyon fanyar és szomorú gyümölcs ez a községi iskola fáján. Igen, mert a hitoktatás, a vallásoktatás ilyenmü iskolában, miként az államiakban is, a legszűkebbre van szorítva, s a községi iskolai tanítói kar részéről rendszeres ápolásban nem részesült, nem részesülhet. Nincs, és nem létezik igazi oktatás, tanulás és tudomány, a vallástannak és a vallástudásnak kenetteljessége nélkül. A vallás és vallástudás az a prizma, az a szűrőszűrő, amelyen át minden tudománynak mintegy meg kell filtrirotatnia, meg kell szűrődnie, meg kell finomodnia, magasabb értéket nyernie és meg kell szentelnie. Vallás nélkül, ha akár nürnbergi tölcserrel is titelenek a fejét profán tudománnyal, csak dermedő, meddő dolog marad az.

Nem látjuk-e, hogy Franciaországban, kezdetben ugyanis a legkatholikusabb országban, mily pusztitást vitt végbe e vallástalanság. Hogy is respektálja valaki a másnak a jogait, ha Istent nem hisz, az igazságszolgáltatót, ha nem hisz, hogy és a jók jutalmazója, a gonoszok büntetője!

S lám a vallásnak tanítását csökkentik, többé kevésbé akasztják ugy a községi iskolák, mint az állami iskolák. Mult 1907. év folyamán kísérlet történt itt Bezdánban is és pedig a községi elöljáróság vezetőségének részéről, hogy a helyi községi iskolák államositassanak. Így tehát azt a kis autonóm jogot is könnyedén átszolgáltatták az állam moloch hatalmának. De erre a tekintetes szerkesztőség engedelmével, közelben visszatértek majd egy cikkben.

Most azt ajánlanám és tanácsolnám, röviden Bezdán község képviselőtestületének és iskolaszékének, hassanak oda, hogy ha már változtatni akarnának Bezdán községi iskoláinak állapotán, — hol ily ázsiai dolgok burjánoznak, — hogy egy másik, háborító

dologról... egyelőre hallgassák... hát változtassák azt vissza római katolikus hitfelekezeti iskolákká. Ehhez ennek a 9—10 ezernyi lelket számláló, majdnem tiszta római katolikus községnek tán elsősorban jussa is van.

Más lesz akkor az iskolai rend és fegyelem. Más elsősorban a vallástannak, melyre hetenkint 1—1 osztályra nem pusztán két óra, hanem négy óra esik, tehát a várható eredmény is jelentékenyebb lesz. A vallás a hit szenteli meg az embert, és a tudományt. Vallás nélkül nincs igaz tudomány, nincs erkölcsös élet és tisztesség. Nincs olyan, nem létezik. Talán a külső udvariasságnak egy kis máza jelentkezik, de ha az a máz lepattanik, mindjárt látszik a rut való. Nem bizonyítja-e ezt a jelen szomorú eset is?

Vissza tehát alapjában és egészében a valláshoz! Krisztushoz! a római katolikus anyaszentegyházhoz! a római katolikus hitoktatáshoz és ennek közölhetésének megkönnyítéséhez. Vissza Bezdán római katolikus községében a római katolikus hitfelekezeti iskolákhoz.

Római katolikus bezdáni polgárok! Ide tömörüljétek. Ennek a szükségét hangoztassátok. Ennek a helyzetnek megváltoztatását követeljétek. Vissza a katolikus felekezeti iskolákhoz. Akkor nem lesz egykönnyen ily fölháborító, rut, szegyénteljes eset ismét. Fogadjátok soraimat. S legyen javatokra, a mit irtam, mig közelben az állami iskolák káros voltáról s arról írok majd, hogy a katolikus egyházat illeti az oktatás, tanítás joga, tehát semmiféle község ne üsse azt ki a kezéből.

Katolikus népszövetség Bezdánban

Tudósítónk írja, hogy Bezdánban, a böjt első vasárnapján alakítják meg a katolikus népszövetséget. Az előkészítés lelkesen folyik.

Szilbereken több mint ötszáz polgár jelenlétében folyt le vasárnap a Népszövetség alakuló gyűlése impozáns sikerrel. Bach János esperes plébános volt a gyűlés elnöke, mely méltó módon folyt le. Még a jelenlévő szociáldemokratákra is oly hatása volt a gyűlésnek, hogy hatása alatt számosan ott hagyták a vörös lobogót. A gyűlésen Pintz János segédlelkész, továbbá Léh Ferenc kitűnő népszónok, szentfülöpi polgár beszéltek. A gyűlés után mintegy százötvenen irakoztak a Népszövetségbe, köztük számosan a volt szociáldemokraták közül is.

H I R E K.

Tájékoztató.

Február 29. A függetlenség-kör második farsangi táncvigalma a Pest-szálloda összes termeiben.

Március 1. A kath. legényegylet táncvigalma, a kath. legényegylet dísztermében.

Március 1. Takács Téli felolvasása, a kath. legényegyletben d. u. 4 órakor, a kath. sajtótól.

Március 1. A Szent-István temetkezési egylet közgyűlése a Hungária nagytermében d. e. 10 órakor.

Március 2. A szabadkai műpártolók körének felolvasással egybekötött hangversenye a kath. legényegylet dísztermében. Utána táncvigalom.

Március 2. A szabadkai dalegyesület jelmezes-táncjátéka a Pest-szálloda összes termeiben.

Március 3. A kath. legényegylet bohócestéje az egylet dísztermében.

Március 8. A katolikus népszövetség ismertetése a két katolikus körben délután.

A mezőgazdasági munkás-szerződések dija.

— Jogtalan dijszedés. —

Az 1898. II. t.-cz. a munkaadó és mezőgazdasági munkások jogviszonyait szabályozván, a 15. §-ban megállapítja, hogy egy-egy szerződési okirat megmagyarázásáért, felolvasásáért és hitelesítéséért a jegyző a következő díjakat szedheti: a) ha a munkások száma a 25-öt meg nem haladja 1 kor. b) ha az 50-et meg nem haladja 2 kor. c) ha az 50-et meghaladja 3 kor. A láttamozásért, sem bármely más címen díj nem szedhető.

Mégis tudomásunkra jutott oly eset, hogy egy községi jegyző 16 munkással kötött szerződés felolvasása, megmagyarázása s hitelesítése fejében 10 koronát követelt és fogadott el.

Figyelmeztetünk mindenkit, hogy a törvény nem engedi meg több díj követelését, mert a szerződés kötelező írásba foglalásával nem óhajtott terhet róni a munkásokra, mert — bár a törvény a díj fizetésre a munkaadót kötelezi, — mégis az áthárítás a munkaadó és munkás mai viszonya mellett természetesen.

Figyelmeztetjük tehát a szerződni akarókat, hogy több díjat fizetni semmi szín alatt nem kötelesek, ha fizettek többet, visszakövetelni jogosultak.

— **Pályázat.** Zenta város tanácsa pályázatot hirdet egy ügyési és egy I. adó-tisztai állásra.

— **Lemondás.** Krikovszky József bajai kir. járásbírósi rendes díjok ezen állásáról lemondott.

— **Temetés.** Ma temették nagy részvétellel Antunovits Mátyás, királyi közjegyző megboldogult nejét. A temetésen megjelent Szabadka város közönségének előkelősége, az ismerősök és jóbarátok százai.

— **Bohócestély a kath. legényegyletben.** Hushagyó kedden, a kath. legényegylet dísztermében bohócestély lesz, amelyre a vasárnapi bál belépő jegyei érvényesek.

— **Lemondó igazoló választmányi tag.** Csizmadia Antal, az igazoló választmány tagja, ezen állásáról való lemondását beadta a törvényhatósági bizottsághoz.

— **A palánkai katolikus legényegylet.** Palánkán a Hungária-szállodában folyó évi március hó másodikán farsang hétfőjén táncal egybekötött szini előadást rendez. Kezdeté este nyolc órakor. Belépti díj egy korona, családjegy két korona 40 fillér. Színre kerül „Az eladott szakál” című vígjáték. Szereplő személyek: Tiefenbach Ferenc, Kleespiesz Ferenc, Mutter Jakab, Mayer Antal, Baszler József, Berner Ferenc, Schmidt Mihály, Kuhn Jakab, Thiel Antal, Schur József, Müller József. Azután: „Az első torna óra című” dialog. Szereplő személyek: Schmidt Mihály, Baszler József.

— **A bezdáni katolikus legényegylet.** Folyó évi február hó 23-án délután tartotta meg a legényegylet helyiségében évi rendes közgyűlést, számos rendes és pártoló tagok jelenlétében. Ezen alkalommal ejtették meg a tisztújítást is.

— **Áthelyezés és kinevezés.** A szabadkai kir. törvényszék elnöke Kmetovics Antal bácsalmási királyi járásbírósi díjokot saját kérelmére a bajai királyi járásbíróshoz helyezte át, helyére pedig egy korona 60 fillér napidíjjal Noll Lajos irodagyakornokot rendes díjokká fogadta fel.

— **A frankfurti nemzetközi mentő kongresszus.** A frankfurti nemzetközi mentő kongresszus programját azon kérelemmel küldték meg a polgármesternek, hogy azt a helybeli mentőegyesületnek küldje meg, hogy a netaláni részvétel esetén az egyesület a kongresszusról tájékozva legyen.

— **Robbanás az apatini acetylen telepen.** Apatinnak ismét van szenzációja. Szombat délelőtt fél tíz órakor Csirszka János apatini vendéglős acetylen telepén robbanás történt, mely valóságos pánikot idézett elő a nagy község egész lakosságában. Csirszka a telepen valami javítás munkálkodott, miközben az acetylen fejlesztő készülék eddig ismeretlen okból felrobbant. A robbanás szerencsére tetemesebb károkat nem okozott, mert a tüzet, melyet a kigyuladt gép okozott, hamarosan eloltották. Csirszka az arcán szenvedett súlyos, de nem veszélyes sérüléseket a haja és szakála azonban teljesen lepörköldött.

— **Megsemmisített megyebizottsági választások.** A vármegye állandó igazoló választmánya megsemmisítette szabálytalanságok miatt a feketehegyi választást, ahol Kozma Dezső jegyző lett megválasztva. Meg-

semmisítette a pirosi választást is Beer Vilmos felebbezése folytán, mert a megválasztott dr. Jovánovits József zombori ügyvédnek nem volt szenvedő választói joga.

— **A Götzendaemmerung.** Bácskát sem kímélték meg az izgatók s Ujvidéket is elárastották a Götzendaemmerung című német regénnyel. A vizsgálóbíró megkeresésére a rendőrség az ujvidéki könyvkereskedőknél a regény összes példányait elkobozta, a mely a magyar nemzet, a magyar állam egysége és magyar alkotmány ellen való támadásokat tartalmaz.

KRÉCSI A. NÁNDOR

könyvkereskedése.

Telefonszám 283.

Ífjúsági iratok, diszmunkák, saját kiadású imakönyveit, amely tetszés szerinti kötetekben készülnek.

Továbbá nagy választék rajz- és írószerekben.

Egyben felhívom a n. ó. közönség szives figyelmét **diszkönyvkötészetemre**, ahol a legmodernebb és legesimább munkák készülnek legbiztosabb árak mellett.

A Bácskai Hitelbank bukása.

Szédelgés a topolyai kiházasító szövetkezettel.

A Bácskai Hitelbank direktorának, Füredi Jakab és társainak újabb szédelgéséről kell lerántani a leplet.

Topolyán kiházasítási szövetkezetet alapítottak. Ezt azonban a legújabb intézkedés szerint, csak akkor cégjegyezhetik, ha az alapítók előbb 200.000 korona biztosítékot tesznek le.

Ezt a biztosítékot pedig az alapítók nem bírták letenni, de azért mégis meg kellett valahogyan szerezni, mert hat sok Topolyán a jóhiszemű keresztény paraszt, aiktól igazgatósági fizetést kaphatni.

A hamis 200.000 koronás betét.

Mit tehettek volna tehát? Gondoltak merészet és nagyot a keleti fantáziák.

Bejöttek Szabadkára a Bácskai Hitelbankhoz. Tudták, hogy van itt Jakab-ész, mely segít rajtuk. Segített is.

Kiállítottak egy 200.000 koronás betéti könyvet. *Buchwald Lázár dr.*, a Bácskai Hitelbank ügyésze, *Füredi Jakab*, a Bácskai Hitelbank vezérigazgató ura pedig sajátkezü aláírásukkal igazolták, hogy a 200.000 korona betét készpénzben befolyt a bank pénztárába.

Ennek ellenében *Révész Ernő dr.* topolyai ügyvéd szintén izraelita, és társai reverzalist adtak, hogy nem igaz, nem fizették be a bankba a 200.000 koronát.

Es így kijátszódott a törvény. A topolyai kiházasító szövetkezetet cégjegyezték és a topolyai keresztény gazdák mehettek lépre.

Füredi Jákó és Révész Ernő dr. pedig kaptak a topolyai kiházasító szövetkezettől évi 1100 korona fizetést fejenként.

A bűnügyi vizsgálat folyamán keresték a 200.000 korona betétet is és így tünt ki a gaz turpisság.

A kiegyezés.

A topolyai kiházasító szövetkezet tagjai által befizetett pénznek egy részét a Bácskai Hitelbankban helyezték el, más részét ott helyben adták kölcsön. Kiváncsiak vagyunk, hogy kiknek?

A kiházasító szövetkezet tegnap közgyűlést tartott. Ezt a közgyűlést felhasználták a kiegyezésre. A szövetkezeti tagokkal kiegyeztek kerek 70 százalékra, a 30 százalék az másoknak a zsebébe vándorolt.

Ez a Geschäft vége!

No lám milyen ügyesek is a bankár urak.

A vádtanács határozata.

A vádtanács ma délután tartott tárgyalásán foglalkozott Füredi ügyével; a vizsgálati fogság megszüntetése iránti előterjesztést elutasítja, a vizsgálati fogságot fentartotta.

Folyó hó 28-án, pénteken este színelőadás után

TOMBOLA

az Otthon kávéházban.

A nyerepménytárgyak Deutsch Izidor kirakataba lesznek kitéve.

A zenét Bodrics Miska kitűnő zenekara szolgáltatja.

Versendi Gyula,

az „Otthon” kávéház tulajdonosa.

309-2-2

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A Volkswille rágalmi.** Novák Trajánt a temesvári vörösök titkárát Vál János szolgabíró izgató beszédei miatt egy hónapi elzárásra ítélte. — E közben külföldre menekült. Novák rágalmazó cikket küldött a Volkwillenek, melyért a temesvári esküdtbírósg Tóth János felelős szerkesztőt vonta kérdőre 3 két rendbeli rágalmazás miatt 3 hónapi fogházra ítélte. A Kuria a vádolt semmiségi panaszát elutasította.

Ne köhögj! Igen ám, de muszáj. Ki mondja azt neked? Végy egy üveg Illés-főle törvényesen védett **utifü kivonatot**, amely a legbiztosabb szer köhögés, rekedtség s mellfájás ellen, még a legmakacsabb eseteknél is. Az Illés-főle **utikivonattól** három-négy nap alatt úgy elmúlik a köhögés és egyéb bajai, mintha soha sem lettek volna. Hála és köszönőiratok az egész országból. — **Ára üvegenként 1 korona.** — Kapható a készítőnél: **Ífj. ILLÉS ANTAL** vörös kereszt gyógytárában Szabadkán, Eötvös-utca (bankpalota, régi posta helyén). Megrendelések vidékre utánvót vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöltetnek. 185-57

SZINHÁZ.

Tündérszereltem.

Hiába minden szépítgetés, ki kell mondanunk, hogy Martos és Huszka ez operett-szerű regényes vígjátéka a szerdai előadás alkalmával sem aratott sikert színpadunkon. Nem a darabban rejlik ennek az oka, hiszen a kedves meséjü poétikus darab most is műsoron van a Népszínház, Vigoperában, sem ez itteni szereplőkben, kiknek nagy része szép alakítást produkált, hanem abban a mostohán gyarló kiállításban, melyben nálunk került szíre. A mi közönségünk színpadi érzéke sokkal fejlettebb igényű, mint hogy ilyen primitív, sőt komikus hatást keltő diszletezés mellett elfogadhassa ezt a tündéres látványosságot. A gyarló kiállítás mellett az ugynevezett tündérekéről, kiknek bajait izléstelen, ócska lepel fűdi csupán, jobb nem szólni. Az egy Szigethy Andor (tücsökkirály) izléses kosztümje volt elfogadható, a jelmezek közül. A közönség csak a második felvonás után tapsolt Aradi (Csilla) Solyom (Gergő). Szigethy meg Tolnai (Csallabérné) ügyes alakításának, ami érthető is mert a szép játékot itt nem zavarták a kezdetleges diszítések, meg a színpadi hatáskeltés egyéb eszközeinek feltűnő hiányai. A Tündérszereltem sikertelen előadásából azt a tanulságot vonhatja le az igazgatóság, hogy a jövőben vagy ne hozzon színre nagy kiállítást igénylő darabot, vagy ha színrehoz, adja azt a megfelelő kiállításban, különben könnyen kompromittálja a legjobb színműveket is.

Műsor:

Péntek: Gül Baba (mér. helyárak.)

Szombat: Császáz katonái először.

Vasárnap: d. u. Piros bugyelláris, este Császáz katonái.

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjúsági iratok, diszmunkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerek legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

... könyv-, papír- és írószerekkereskedésében Szabadkán, főter, Szentháromsággal szemben.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Kőrösczy Ernő.

64

— Elrabolták hát tőlem öreg napjaimnak minden örömét, — keseregte Donna Eliza, — Giannita és Gaetano! Egyszerre mind a kettő! Sokszor gondoltam arra, milyen szép pár lesz belőlük. Oly gyengéd volt a szívük, s úgy szerettek engem! Mit ér már most nekem az élet, ha az ő szerelmük melegét nem érzem közelemben? Sokszor hányták szememre, hogy miért tűröm magam mellett Gaetanót. En édes Istene! Azt hittem egyre, hogy majd csak megnősül, boldogan fog élni nejevel, s esetleg az ő kis gyermekei fognak ott játszadozni térdemen, hogy ne legyek egyedül!

Donna Micaelának eszébe jutott, hogy hisz ő megmenthette volna Gaetanót, s még sem tette. De hát miért nem? Maga sem tudott volna számot adni róla. Százféle kifogást talált ki amellet, hogy vesztébe engedte kirohanni őt. Istentagadó, hitetlen socialista volt az ember, ki a hiszékeny népet felkelésre akarta tüzelni. Ez a gondolat hajtotta őt arra, hogy megnyissa neki a kaput. Hisz még szerelmét is eljászotta ezzel. De e pillanatban nem gondolt már erre. Akkor még így billent a mérleg. S ime most úgy látja, mintha a serpenyő egyik felében pehelykönnyű toll, a másikban nehéz ólom lebegne.

— Oh édes szeretteim! — siránkozott Donna Micaela, — én édes gyermekeim! Angliában fényes nevet szerzett már, s mégis eljött, hogy felszabadítsa Sicilia népét! S most aztán elítélték, mint valami gonosztevőt. Majd, hogy főbe nem lötték. Tán jobban is tették volna, Cavaliere! Könnyebb lett volna tán őt a néma sírgödörben, mint bilincsek közt látnom!

Már most hogy fogja kiállni ezt a sok szörnyű csapást? Nem, nem fogja elviselni; lehet, hogy eszét veszti, vagy tán bele is hal nemsokára.

Micaelának sikerült erőt venni magán, s nagy erőlködve leszállt az ágyról. Imbolyogva támolygott végig a szobán, s benyitott azokhoz, oly halványan, kimerülten, mint az a szegény, legyilkolt Giannita.

Jártányi ereje sem volt már, görcsösen kapaszkodott meg az ajtófélfában, s üvegesedő szemekkel tekintett eléjük.

— En vagyok, — suttogták remegő ajkai, — Donna Eliza, én vagyok...

Ajkát kerülte a szó. Kétségbeesetten dörzsölte kezeit, hogy elpalástolja észvesztő zavarát.

Donna Eliza mellette termett. Körülfonta derekát, bár amaz egyre igyekezett távortartani magától.

— Bocssáson meg, Donna Eliza, — én vagyok oka mindennek.

Donna Eliza rá sem hederített arra, a mit amaz beszélt. Láttá, hogy lázbeteg, azt hitte, hogy képzelődik csupán.

Micaela ajka görcsösen rángatózott arra. Látszott rajta, hogy beszélni szeretne, de csak alig dadogott ki pár szót. Nem lehetett megérteni, mit akar mondani.

— Vétkeztem ellene, épen úgy mint atyám ellen, — hajtogatta egyre. Aztán azt is erősítette, hogy ő mindenkit veszedelembé dönt, akit csak szeret.

Végre sikerült Donna Elizának egy karosszékre erőltetni őt; amint ott ült, megragadta az asszony ráncos kezét, csókokkal borította el, s egyre bocsánatért esengett.

— Hogyne, hogyne Donna Eliza megbocsájt mindent!

Micaela merően nézett rá egy darabig, aztán azt kérdezte, hogy valóban higy-e neki?

— Oh bátran elhitheti! (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

K. L. Nyirbátor. Szives megemlékezését köszönjük és viszonzozzuk.

K. Kurbaja. Ha lehet megteszszük.

Pályázati hirdetés.

A „Szabadkai Fűszer- és Kereskedők Egyesületé”-nél lemondás folytán üresedésbe jött pénzbeszedői állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhívtnak az ezen állást elnyerni óhajtok, hogy kérvényüket az egyesület elnökségéhez címezve f. 1908. évi március hó 7-ik napjáig adják be.

Az állással járó javadalmazás és teendők tekintetében felvilágosítás Inotay Árpád egyesületi titkárnál nyerhető.

Szabadkán, 1908. évi február hó 26-án.

312-3-1

Az elnökség.

Figyelem!

Aki bármi ingó vagy ingatlant eladni vagy bérbeadni, venni vagy bérbe venni szándékozik, valamint

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyenlekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást

(információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég- és élet-

biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,

cimeket

iratni,

fuvarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megrekamálása végett felülvizsgálatni kíván és végül

pénzbeszedéseket

(inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és

Hiteltudósító intézet

törvényszéki legbejegyzett céghez

VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben,

:: (Tulajdonos: Malusev Sándor.) ::

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik.

92-156

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a ::

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg. ::

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.
Kapható: kiadóhivatalunkban.

Kiadó lakás.

3 egymásba nyíló utcai szobából álló

úri lakás

május 1-re kiadó.

Bővebbet Aubermann Miklós a Kereskedelmi és Iparbank pénztárosa.
311-3-1

Abrasits Mihály

épületbádogos Szabadkán.

Készít az épületbádogossághoz tartozó minden munkákat, torony fődéseket, toronytető javítást és festést, kereszt- és gömb-aranyozást, valamint villámhárító felszerelést állvány nélkül. 144-61

Most

jelent meg!

és lapunk kiadóhivatalában

kapható:

A FALU SZÉPE.

Angol regény 2 kötetben.

Irta:

M. B. CROKER.

Fordította:

DUGOVICH IMRE.

Ára a két kötetnek bérmentes küldéssel 1 korona.

Kaphatók továbbá:

Heumann Mór, Krécsy A. Nándor, Wilhelm Samu, Vig Zsigmond, Filoy Jenő és Szigeti Jenő urak könyvkereskedésében.

Kereskedők

részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és fűzve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek

céglapok nélkül 100 darabonként 30 fillérért kaphatók a ::

Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalat mint szövetkezetről IV., Rákóczi-utca 20.

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: Hiersch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körmeözy Ernő zamatosságot szép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi irodalomban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden katolikus könyveit közt, legyen az ifjú vagy felnőtt.

Ára fűzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalat mint szövetkezetről Szabadkán.

Lapunk kiadóhivatalában

kapható

keresztényszociális röpiratok:

A szociáldemokrácia. Képek a szociáldemokrata szentek életéből. Irta: dr. Nagy János. Kitünően mutatja be azokat a képeket, melyeket a vezér urak rajzoltak egymásról. 1 darab 6 fillér, 10 darab 50 fillér, 100 darab 4 korona.

A keresztény szocializmusról.

Irta: Benyács István. Ara 60 fillér.

Mit kell tudnunk. Irta Szalánczy A.

Kérdésekben és feleletekben adja a szocializmus elemi ismereteit és részletes utasítást egytel-alakításhoz. Ara 10 fillér.

Le az álarccal. Irta Haller István.

Kérdés- és feleletformában letárgyalja az összes szociáldemokrata hazugságokat, vezéreiknek saját szavait idézve. Ara 20 fillér.

Korunk sebe és a nyomor

vámszedői. Irta Huszár Károly. A szociáldemokrata program rövid, esztanós cáfolata és a szociáldemokrata vezérek leleplezése. Ara 30 fill.

Zsidóméreg. Irta Huszár Károly. A

Talmud népies ismertetése eredeti idézetekkel. Ara 30 fillér.

HIRDETÉSEKET

árszabályzat szerint

felvesz a kiadóhivatal

SZABADKÁN,

Rákóczi-utca 20. sz.

és

FILOY JENŐ

papirkereskedő

Damjanich-utca 106. sz.